

Činnost štábu průzkumného praporu v poli

Major Zdeněk Míčka, major Václav Morev

Vytvoření průzkumných praporů (dále pzpr) podstatně ovlivní metodu práce zpravodajských oddělení divize. Chceme-li práci těchto oddělení správně orientovat, budeme se v první řadě zabývat vztahem zpravodajského oddělení divize a štábu pzpr a samozřejmě i vlastní činností a metodikou práce štábu pzpr, popřípadě velitelů rot. Pokusili jsme se tuto problematiku rozpracovat a zahájili jsme ověřování přijatých zásad v praxi.

Při stanovení vzájemných vztahů mezi zpravodajským oddělením divize a štábem pzpr vycházíme z těchto předpokladů:

Průzkumný prapor je hlavní síla průzkumu divize. Vytváří průzkumné orgány, které plní hlavní a rozhodující úkoly průzkumu. Štáb pzpr plní všechny úkoly spojené s organizací, přípravou, materiálním zabezpečením průzkumných orgánů divize, s organizací spojení, odšifrováním a zašifrováním zpráv od průzkumných orgánů praporu, od zpravodajských důstojníků pluků od zpravodajského oddělení armády (včetně odposlechu vzdušného průzkumu) a zpět k nim a předání těchto získaných rozkódovaných zpráv na zpravodajské oddělení divize.

Zpravodajské oddělení divize se stává oddělením, které plánuje průzkum v rámci divize, organizuje v průběhu boje doplňkový průzkum cílů, vydává nové úkoly štábu průzkumného praporu a útvarům divize, shromažďuje zprávy od nich i od náčelníků druhů vojsk a služeb, zprávy vyhodnocuje, porovnává a sestavuje závěry o nepříteli.

Zpravodajské oddělení je oproštěno od prací spojených s organizací průzkumných orgánů, jejich materiálním zabezpečením i s organizací průzkumných orgánů, jejich materiálním zabezpečením i s organizací spojení a šifrováním. Tím má zpravodajské oddělení dostatek sil a času k důkladnému hodnocení získaných zpráv, k dalšímu promyšlenému vydávání úkolů orgánům průzkumu a k užší součinnosti při získávání zpráv o nepříteli s náčelníky druhů vojsk a služeb.

Vztah zpravodajského oddělení s pzpr je založen na zásadě:

— zpravodajské oddělení plánuje činnost a vydává úkoly pzpr,

— pzpr organizuje a zabezpečuje nařízené průzkumné úkoly vytvářením všech druhů průzkumných orgánů a předkládá zpravodajskému oddělení získané zprávy,

— zpravodajské oddělení získané a předané zprávy o nepříteli vyhodnocuje a vydává nové úkoly pzpr.

Rozebereme metodiku práce štábu pzpr s důrazem na divizi 2. sledu. Při přípravě divize k plnění úkolu je tento **nejvýhodnější systém práce mezi zpravodajským oddělením a štábem pzpr:**

— pzpr se rozmístí poblíž VS divize (do 2—4 km); štáb pzpr má s VS divize [zpravodajským oddělením] telefonické spojení;

— na VS pzpr se zřizují tato pracoviště:

a) uvnitř štábního autobusu — NŠ, PNS, zástupce velitele pro rádiový průzkum a spojení (ZVRPzS) a velitel pzpr;

b) přístřešek u štábního autobusu — ZVT, ZT a další náčelníci, velitel roty tankové, OT, a spojovací;

c) hospodářský stan — ZV, náčelník výsadkové služby (NVS) a velitel roty hloubkového průzkumu (HPz).

Pracoviště jsou propojena reproduktory, ovládanými ze štábního autobusu. Do autobusu je zapojen telefon ze zpravodajského oddělení divize a od jednotlivých rot.

Při přípravě rozhodnutí velitele divize je velitel pzpr a motospojkou zpravidla u zpravodajského oddělení divize, kde může s předstihem získávat potřebné údaje o nastávající činnosti, vzhledem k tomu, že pzpr zahájí činnost svými průzkumnými prostředky několik hodin dříve než ostatní útvary. Tak jak náčelník zpravodajského oddělení na plánu průzkumu upřesňuje činnost průzkumných orgánů divize, veli-

tel pzpr potřebné údaje, doplněné **vlastními rozhodnutími a nařízeními**, předává štábu praporu (NŠ, ZV).

Štáb praporu s potřebným předstihem získává tyto údaje:

- kolik PzS, v jaké síle a kdy vyslat, s jakými úkoly;

- kolik SHPz připravit k činnosti, kdy a jak budou vysazeny s jakými úkoly;

- na kterých čarách a kdy rozvinout rádiové průzkumné středisko a s jakými úkoly;

- kdy organizovat, kolik a kam vyslat pohyblivých pozorovacích hlídek a s jakými úkoly;

- jak silnou zálohu průzkumu ponechat;

- jak si NPz představuje manévry štábu pzpr vzhledem k činnosti VS (PVS) divize.

Dále se velitel pzpr dozví a předá štábu pzpr:

- kdy a kde bude VS (PVS), TVS divize při zasazení a v průběhu boje;

- kdy a jak je možné ještě před zasazením doplnit pzpr materiálem;

- radiální situace v prostoru činnosti.

Zároveň velitel pzpr vydá štábu pzpr pokyny pro další činnost (do kdy co zpracovat a v jakém duchu). Tím užší štáb pzpr získává postupně potřebné údaje pro svoji činnost, tyto údaje zpracuje na mapě a postupně informuje širší štáb praporu a velitele rot o plánované činnosti.

Abyste mohli štáb pzpr předávat rozkazy a nařízení zpravodajským důstojníkům pluků, přijímat od nich hlášení, korespondovat v síti náčelníka zpravodajského oddělení armády i sledovat síť vzdušného průzkumu, vyčleňuje alespoň 2 (nejlépe 3) důstojníky praporu. Do této funkce, říkejme jim směrových důstojníků, mohou být určeni např. pomocníci NŠ pzpr, jeden z politických pracovníků nebo finanční důstojník. Je výhodné, aby jeden směrový důstojník odpovídal za předávání úkolů a hlášení ke dvěma plukům, druhý směrový důstojník k dalším dvěma plukům a třetí aby odpovídal za odposlech vzdušného průzkumu a styk se zpravodajským oddělením armády. Štáb pzpr k tomu účelu vyčleňuje potřebné rádiové stanice s radisty a alespoň 3 pomocníky (poddůstojníky), kteří by směrovým důstojníkům nejen pomáhali v kódování a odkódování, ale v době jejich odpočinku by je i zastupovali.

K zajištění včasného zpracování výpisů z bojových nařízení pro průzkum štábu divize, v době zahájení plánování na štábu

divize, odcházejí tito důstojníci s velitelem pzpr na zpravodajské oddělení a vypisují do předem připravených formulářů podle pokynů důstojníků zpravodajského oddělení výpisy z bojového nařízení pro průzkum pro „své“ útvary. Po jejich zpracování odcházejí k štábu praporu a připravují se k plnění funkce za boje. Je-li to nutné zakódují hlavní myšlenky nařízení a předají je vykonavatelům.

V době, kdy velitel pzpr působí na zpravodajském oddělení, zpracovává štáb praporu pod velením NŠ potřebnou dokumentaci pro plánování a řízení činnosti praporu. ZV praporu kontroluje přípravu průzkumných orgánů k plnění úkolů, zajišťuje všechna potřebná opatření a speciálně se stará o přípravu SHPz.

Za bezprostřední organizaci a přípravu PzS divize odpovídají velitel roty OT a velitel tankové roty (pokud nejsou určeni jako velitelé PzS — to však jen zcela výjimečně). Je výhodné, aby velitel roty OT připravoval polovinu plánovaných PzS a velitel tankové roty druhou polovinu. Všechny potřebné údaje o svých PzS zakreslí do svých map a z nich vydávají úkoly velitelům průzkumných skupin (velitelům čet OT a velitelům tankových čet).

Činnost velitele roty HPz a NVS řídí ZV praporu. V mapě zpracované NŠ praporu je zakreslen jen zhruba prostor činnosti. Podrobná činnost jednotlivých SHPz je jen na mapě činnosti SHPz, zpracovávané velitelem roty hloubkového průzkumu a NVS za přímého řízení ZV. Nikdo jiný než velitel, ZV a velitel roty HPz s NVS nemá znát podrobnosti o činnosti SHPz. Proto se vytváří oddělené pracoviště pro velitele roty HPz a NVS.

Činnost velitele rádiové roty řídí ZV RPzS, který upřesňuje činnost rádiového vyhodnocovacího střediska (podle úkolů stanovených náčelníkem zpravodajského oddělení divize). Zároveň ZVRPzS zpracuje plánek spojení a seznámí s ním v potřebném rozsahu jednotlivé velitele rot a štáb.

Tímto systémem práce se dosáhne toho, že do příchodu velitele prakticky všechny průzkumné orgány znají úkoly a již se připravují k jejich splnění.

Velitel pzpr ukončí svoji činnost na zpravodajském oddělení tehdy, jakmile od náčelníka zpravodajského oddělení obdrží náčelníkem štábu podepsaný výpis z bojového nařízení pro průzkum. Během této doby práce na zpravodajském oddělení měl čas důkladně si ujasnit situaci nepříteli, správně pochopit zámýsl náčelníka zpra-

vodajského oddělení o použití pzpr a v souvislosti s tím i v kterou dobu jsou jednotlivé zprávy pro divizi nejpotebnější.

Po příchodu na štáb velitel pzpr zkontroluje proniknutí jeho nařízení, vydané rozkazy, stav splánování činnosti praporu a situaci jednotlivých průzkumných orgánů. Vydání rozkazu velitelem praporu je tedy dovršení veškeré činnosti na štábu praporu a vůči velitelům rot je jen oficiální potvrzení toho, co již prakticky připravují u jednotek. Stejný význam má i vydání rozkazů veliteli rot a veliteli PzS. Tím se dosáhne toho, že prakticky po vydání rozkazu velitelem družstva (v PzS) je PzS v podstatě připravena k vyrazení s potřebným 3—4 hod. předstihem před ostatními jednotkami divize. Vydávání úkolů na všech stupních je stručné a velitelé se v nich zaměřují na procvičení znalostí a pochopení dříve vydaných nařízení.

K zabezpečení souvislého řízení PzS, SHPz a rádiového střediska v průběhu vedení boje a k získávání zpráv **vytváří pzpr zpravodajské středisko**. Zpravodajské středisko plní výhradně úkoly spojené s řízením průzkumných orgánů a je oprostěno od úkolů spojených s materiálně technickým zabezpečením.

Vzhledem k pohyblivosti boje a k nutnosti dosáhnout pokud možno trvalého spojení s průzkumnými orgány, **zpravodajské středisko připravuje dvě skupiny, které jsou schopny v nutných případech fidit (alespoň dočasně) všechny průzkumné orgány.**

Do první skupiny (hlavní) je výhodné začlenit:

- velitele pzpr, NŠ, ZVRPzS, NVS (začlenění se do této skupiny po odletu SHPz), jednoho velitele roty (OI nebo T), potřebný počet spojařů pod velením velitele spojovací čety.

Do druhé skupiny:

- ZV praporu, velitele roty HPz, 1 velitele roty (OT nebo T), velitele rádiové roty, potřebný počet spojařů.

I když bude pochopitelně snaha, aby zpravodajské středisko po zasazení průzkumných orgánů pracovalo pokud možno jako celek, přesto je třeba počítat již předem s nutností vyslat s předstihem jednu nebo druhou skupinu (podle důležitosti situace), která zaujme prostor zpravodajského střediska poblíž budoucího VS (PVS) a naváže spojení s průzkumnými orgány. Teprve pak může zahájit přesun skupina na původním zpravodajském středisku a sloučí se s dříve vyslanou skupinou. V pří-

padě rychlého vývoje situace může si pouze vzít od této skupiny oleātu se situací průzkumných orgánů a výsledky jejich hlášení a postupovat blíže k frontě, kde zaujme nové zpravodajské středisko. Směroví důstojníci se svými spojovacími prostředky se přesunují podle konkrétní situace. Proto každá z těchto skupin má OT s R-112 a 113, rádiovou stanicí pro řízení SHPz, rádiovou stanicí pro spojení s rádiovým průzkumným střediskem, prostředky pro spojení s náčelníkem zpravodajského oddělení divize a popřípadě s pohyblivou pozorovací hlídkou. Hlavní skupina je zabezpečena štábním autobusem.

Vytvoření těchto skupin zajišťuje i částečný odpočinek vždy jedné skupiny. Zbytek praporu (jednotky zatím nezačleněné k plnění úkolů, zbylí funkcionáři štábu praporu, technické a týlové orgány a jednotky) tvoří samostatnou skupinu pod řízením ZT, který udržuje styk s velitelem a NŠ praporu). Skupina se rozmísťuje vždy poblíž 1. skupiny, ale ve skrytu (osadě, lese), aby činnost 1. skupiny neprozrazovala.

Při přesunu divize z jednoho prostoru rozmístění do druhého se přesunuje celý průzkumný prapor (včetně týlu) hned za vyslanou PzS s potřebným předstihem před ostatními útvary divize.

Při přesunu do prostoru zasazení divize do útoku z chodu je výhodné, aby průzkumné skupiny, pohyblivá pozorovatelná i rádiové průzkumné středisko vyjely jako celek za řízení ZV praporu (a ostatních příslušníků druhé skupiny zpravodajského střediska, a směrových důstojníků) s potřebným 3—4 hod. předstihem před provedovými jednotkami divize. Tento proud průzkumných orgánů jede společně až do rozchodiště, odkud jednotlivé průzkumné orgány postupují na směrech k plnění svých úkolů. Skupina zpravodajského střediska zatím zřídí anténní systém v nařízeném prostoru, rádiové průzkumné středisko se rozvine na určené čáře a začne plnit úkol. Tím se skupina zpravodajského střediska připraví k přijímání zpráv od jednotlivých zasazených průzkumných orgánů; přijaté zprávy zakresluje do mapy.

Prvá skupina zpravodajského střediska spolu s ostatními příslušníky štábu pzpr po odjezdu zasazovaných průzkumných orgánů do prostoru zasazení divize dokončí organizaci přesunu, doplnění týlu praporu potřebným materiálem a připraví se na začlenění do pochodové sestavy divize. Zbytek zpravodajského střediska zahájí pře-

sun do prostoru zasazení těsně před PVS divize. Zbytek štábu pzpr, týlové a technické orgány a jednotky a dosud nezasažené průzkumné prostředky — vše pod velením NŠ pzpr se přesune do prostoru divize před VS divize a rozmístí se podle situace poblíž zpravodajského střediska.

Těsně pod příchodem PVS (VS) divize do prostoru zasazení divize ZV dokreslí poslední získané zprávy (včetně situace průzkumných orgánů), překreslí je na oleátu (průzkumových hlášení) a zhodnotí situaci. Oleátu buď přímo předá náčelníku zpravodajského oddělení divize po jeho příjezdu nebo veliteli pzpr po příjezdu zbytku zpravodajského střediska a ten ji předá náčelníku zpravodajského oddělení osobně.

Vysílání jedné nebo druhé skupiny zpravodajského střediska s předstihem a pozdější spojení nebo překročení druhou skupinou ovlivní konkrétní situace.

Činnost zbytku praporu — vysílání dalších průzkumných orgánů, vydávání úkolů, postup a činnost technických a týlových orgánů — řídí velitel (NŠ) praporu buď rádiem nebo spojkami.

Takto organizovanou činnosti je zpravodajské středisko pzpr oproštěno od jednotek a orgánů, které sice celý chod a život pzpr zabezpečují, ale nemají bezprostřední vliv na řízení průzkumných orgánů, získávání a dílčí vyhodnocování zpráv a jejich další zpracování.

Vysazování SHPz zabezpečuje NVS. Po vysazení SHPz by se vždy připojil k 1. skupině. V průběhu boje rozkaz k přípravě a vysazení SHPz obdrží velitel pzpr. Rozkaz upřesní a konkretizuje veliteli rotu HPz nebo NVS. Po vydání úkolu a přípravě SHPz velitelem roty, velitel pzpr překontroluje znalost úkolu a její materiální zabezpečení a odešle ji s velitelem roty nebo NVS na štáb divize. Další činnost je obdobná jako při přípravě divize k zasazení.

Snahou je za boje umístit zpravodajské středisko v těsné blízkosti VS (PVS) tak, aby náčelník zpravodajského oddělení mohl osobně vydávat úkoly průzkumným orgánům pzpr i zpravodajským důstojníkům pluků. V některých fázích boje — např. při zasazování divize se může stát zpravodajské středisko pracovištěm náčelníka zpravodajského oddělení. Přesto je nutné zajistit rádiové spojení náčelníka zpravodajského oddělení divize se zpravodajským střediskem, které předává získané zprávy okamžitě na štáb svazku, není-li možné informovat náčelníka zpravodaj-

ského oddělení osobně. Bude to většinou v době, kdy průzkumné orgány zjistí důležité zprávy, ale zpravodajské oddělení bude na přesunu.

Vytvoření pzpr ovlivňuje i zpracování a vedení dokumentace na zpravodajském oddělení. Nelze připustit zdvojování dokumentace na zpravodajském oddělení a zpravodajském středisku. Vzhledem k úkolům pzpr je výhodné, aby výkazovou mapu zpráv nezpracovávalo zpravodajské oddělení, ale pouze zpravodajské středisko pzpr, které ji nutně potřebuje.

K zabezpečení činnosti pzpr se vedou tyto mapy a dokumenty:

Plán činnosti pzpr

- zpracovává a vede NŠ pzpr za spolupráce ostatních funkcionářů štábu
- hlavní dokument pzpr,
- obsah viz příloha 1.

Pracovní mapa velitele pzpr

- zpracovává a vede osobně velitel pzpr, zvláště tehdy, pracuje-li odděleně od štábu pzpr na zpravodajském oddělení divize,
- obsahuje hlavní údaje potřebné pro rozhodnutí velitele; z ní vydává pokyny štábu pzpr při zpracovávání hlavních dokumentů.

Pracovní mapa ZVRPzS

- zpracovává a vede ZVRPzS,
- podrobně rozpracovaná opatření pro organizaci rádiového průzkumu a spojení.

Pracovní mapa ZVPzpr

- zpracovává a vede ZV za pomoci ZNS,
- hlavní potřebné údaje o činnosti průzkumných orgánů a nepříteli překresleny z plánu činnosti pzpr. Do této mapy se zakresluje i zjištěné údaje o nepříteli a snímají se z ní oleáty (průzkumová hlášení) v době, kdy druhá skupina zpravodajského střediska řídí průzkumné prostředky.

Výkazová mapa

- vede velitel a NŠ a je u hlavní skupiny zpravodajského střediska,
- zakresleny zjištěné zprávy o nepříteli, situace průzkumných orgánů, situace zbytku pzpr. Ve stanovených časových lhůtách jsou z ní snímány oleáty hlášení.

Operační umění a taktika

Mapa činnosti SHPz

- vede velitel roty HPz,
- zakreslena plánovaná i skutečná situace SHPz a všechny zprávy, které SHPz získaly.

Pracovní mapa velitele roty (OT, T, spoj)

- vedou velitelé rot,
- zakresleny úkol PzS, které velitel roty řídí (rádiového průzkumného střediska), v průběhu boje situace nepřítelů a situace průzkumných orgánů při plnění úkolů. Kromě toho jsou na ní hlavní údaje pro spojení a kódování.

Pracovní mapa ZT a ZVT

- vedou ZT a ZVT,
- zakresleny potřebné údaje o přesu-

nu a rozmísťování praporu, materiální a technické zabezpečení.

Rozkaz velitele pzpr

- zpracovává velitel za spolupráce štábu pzpr.

Záznam zpráv

- vede hlavní skupina zpravodajského střediska,
- je součástí výkazové mapy.

Průzkumové hlášení a Souhrnné průzkumové hlášení

- zpracovává zpravodajské středisko (jednotlivé skupiny) pro zpravodajské oddělení i pro informaci druhé skupiny po jednotlivých časových úsecích za boje,
- souhrnné hlášení zpracovává štáb pzpr 1krát denně.

ÚKOLY PRŮZKUMU

[illegible]

SÍLY A PROSTŘEDKY PRŮZKUMU

	nota hlubokového průžku					tánková nota					nota 01										nota průžku 5. řádku	žpr					
	1dr	2dr	3dr	4dr	5dr	vel 1ř	1dr	2dr	2ř	1dr	2dr	vel 1ř	1dr	2dr	3dr	vel 2ř	1dr	2dr	3dr	3ř		1dr	2dr	3dr	vel 1ř	1dr	2dr
SHPz č 1																											
SHPz č 2																											
SHPz č 3																											
SHPz č 4																											
SHPz č 5																											
PzS č 1													vel 1ř														
PzS č 2																vel 2ř											
PzS č 3																			vel 3ř								
PzS č 4							vel 1ř																				
PzS č 5										vel 2ř																	
pozorov hlídka č 1																									1ř02		
pozorov hlídka č 2																									1ř02		
RPzS																											
zložna						15.00 24.3																					
dávky n																											
ztráty						12.00 24.3																					

